

feedback

Nieuwsbrief van het Productschap Diervoeder - augustus 2005

PDV-voorzitter over aanscherping sanctioneringsbeleid:

"Knoeiers levenslang uitsluiten"

Diervoederbedrijven kunnen sinds 1 juli dit jaar direct hun GMP+-certificaat kwijtraken als ze doelbewust de GMP+- of wettelijke voorwaarden overtreden. Er volgen ook maatregelen als een bedrijf onzorgvuldig is bij het uitvoeren van een recall of een gebrek aan kwaliteitsbewustzijn heeft. "Ongeoorloofd gedrag moet uit de sector geweerd worden," aldus PDV-voorzitter Theo Meijer.

Bedrijven kunnen hun GMP+-certificaat vanaf nu direct voor één jaar kwijtraken als ze belangrijke GMP+- of wettelijke voorwaarden overtreden. Het product-

schap gaat echter door met aanscherping van de strafmaatregelen. Meijer: "We zijn bezig het sanctiereglement zo aan te passen dat het mogelijk is een GMP-certificaat voortaan voor het leven in te trekken. Daarnaast onderzoeken we of het ook mogelijk is financiële sancties op te leggen. En die boetes zullen hoog genoeg zijn om bedrijven economisch sterk te benadelen."

Extra audits

De aanscherping houdt ook verruiming in van de controlemogelijkheden. Het productschap kan bij calamiteiten onmiddellijk extra audits uit (laten) voeren door een auditteam dat het PDV samenstelt. Dit team kan bestaan

uit auditoren van de certificatie-instellingen, externe deskundigen en deskundigen van het productschap. Bovendien wordt het functioneren van certificatie-instellingen verder verbeterd door meer onderscheid aan te brengen in de bevindingen bij bedrij-

Theo Meijer wil ongeoorloofd gedrag uit de sector weren

ven en te nemen maatregelen. Ook de controle van het wegtransport van voedermiddelen wordt gewijzigd, onder andere door meer te controleren aan de poort van de afnemer. Binnenkort starten het PDV en Transport en Logistiek Nederland hiertoe een proef.

Imagoschade

Aanleiding van de maatregelen zijn onder andere de ervaringen van de afgelopen twee jaar. Volgens Meijer hadden de huidige maatregelen deze incidenten niet kunnen voorkomen, maar verkleinen ze de risico's erop aanzienlijk. "Door ongeoorloofd gedrag aan te pakken, laten we zien dat bedrijven niet weggelaten met gerommel. Bedrijven die de voorschriften doelbewust overtreden of ernstig nalatig zijn, schaden het imago van de diervoedersector namelijk dusdanig, dat ze bestraft en uit de sector geweerd moeten worden."

GMP+ past goed bij EU-verordening

GMP+ is een goede basis voor het naleven van de EU-verordening betreffende diervoederhygiëne. Dat concludeert het Landbouw Economisch Instituut (LEI) in een artikel in Agri-Monitor, een periodieke uitgave van het onderzoeksinstituut. De EU-verordening wordt op 1 januari 2006 van kracht. De verordening gaat uit van meer eigen verantwoordelijkheid voor het bedrijfsleven.

Het LEI-artikel is geschreven naar aanleiding van een workshop over de praktische problemen bij de risico-beheersing in de diervoederketen. Aan de workshop werd deelgenomen door praktijkmensen uit de diervoedersector en onderzoekers van Wageningen UR.

Meer differentiëren

Voor de helderheid is internationaal, binnen kwaliteitssystemen en op bedrijven standaardisatie van kwaliteitseisen en audits dringend gewenst, zo concludeert het LEI in het artikel. Ook wordt gesteld dat een goed controle- en sanctiebeleid "absolute noodzaak" is. Voor controle op de naleving van

de nieuwe diervoederhygiëneverordening is het nodig dat de eisen die worden gesteld helder, voldoende specifiek, meetbaar en realistisch zijn. Auditors moeten onafhankelijk en deskundig zijn. Aanbevolen wordt bij overtredingen meer te differentiëren in sanctiemaatregelen. Bij lichte overtredingen geringe sancties, bij zware zwaardere. Ook wordt geadviseerd een bonus-malussysteem in te voeren met differentiatie in controlefrequentie. Bedrijven die de kwaliteitsborging goed voor elkaar hebben, zouden dan minder vaak gecontroleerd worden en dus ook lagere kosten hebben.

"Iedereen moet verantwoordelijke

Aan animo ontbrak het niet bij de sectorbijeenkomst van het Productschap Diervoeder op 24 mei in Rotterdam. Er waren meer aanmeldingen dan verwacht en tijdens de bijeenkomst werd er vrijuit gepraat. Het thema kwaliteitsborging in de keten-gestuurde productie sprak de ruim 240 directeuren en kwaliteitsmanagers uit de diervoedersector zichtbaar aan.

Doel van de tweede sectorbijeenkomst was kennis en ervaring uitwisselen op het gebied van kwaliteitsborging in de diervoedersector. Borging begint met GMP+ en hoewel het systeem is aangescherpt, was er kritiek. Vooral op dubbele audits door verschillende instanties. Volgens PDV-secretaris Johan den Hartog wordt er gewerkt aan betere afstemming van audits, één - internationaal - certificaat en een regeling met de overheid die zorgt dat de overheidscontrole rekening houdt met bedrijfsinspanningen. Een stap

Tijdens de bijeenkomst werd vrijuit gepraat

in deze richting zetten PDV en het Duitse QS al. "De controledruk vanuit de overheid blijft echter bestaan en zal niet verminderen, totdat iedereen in de sector heeft bewezen voldoende verantwoordelijkheid te nemen op gebied van kwaliteit en veiligheid", aldus Den Hartog.

Onbegrip

De manier waarop politiek en media omgaan met crises binnen de sector hield de gemoederen die middag flink bezig. Verstrekte informatie wordt vaak verkeerd opgepakt en vertekend doorgegeven aan de consument. Die is niet ongevoelig voor mediasignalen, zo bleek. De consument vergeet snel, maar onthoudt incidenten. De angst voor en herinnering aan BSE, salmonella en een MPA-affaire zijn nog levendig aanwezig. Dat de media daarbij vaak alleen de diervoedersector uitlichten, stuitte op veel onbegrip onder de aanwezigen. Aan het waarom overkomt dit de diervoedersector, werden echter weinig

Vernieuwde GMP+ efficiënter

Vanaf 1 januari 2006 hanteert het Productschap Diervoeder een compleet vernieuwd GMP+-systeem voor de diervoedersector (GMP+ 2006). Belangrijkste vernieuwingen zijn vereenvoudiging voor bedrijven, effectievere sanctionering, standaardisering van controles, vermindering van verplichte procedures en internationale accreditatie van certificerende instellingen.

Het vernieuwde kwaliteitsborging-systeem is overzichtelijker dankzij de samenvoeging van verschillende

standaarden. Ook maakt het treffen van maatregelen en sancties eenvoudiger dankzij een betere structuur, die vergelijkbaar is met de IKB-regelingen. Daarnaast kan het PDV nu een bindende aanwijzing geven aan certificatie-instellingen als het vermoeden bestaat dat een bedrijf zich niet aan de regels houdt, onder andere door te dwingen tot onmiddellijke controle. Het herziene GMP+-systeem brengt ook vereenvoudiging met zich mee, doordat de standaarden voor de productie van mengvoeders, voer-mengsels, voer-middelen en toevoegingsmiddelen zijn ondergebracht in één nieuwe standaard. Dit betekent minder administratieve verplichting voor bedrijven die meerdere activiteiten verrichten. Vermindering van procedures ontstaat, omdat

doublures zijn verwijderd en de voorwaarden voor inkoop gebundeld zijn. Dit laatste geldt ook voor de veiligheidseisen aan producten en de monitoringsvoorwaarden.

Internationale afstemming

Het vernieuwde GMP+-systeem voldoet ook aan de jongste eisen van kwaliteitsmanagement, risicobeoordeling en Europese regelgeving. Het kwaliteitsborgingsysteem is aangepast aan het nieuwe HACCP-certificatieschema voor de levensmiddelenproductie. Ook de EU-dievoederhygiëneverordening die op 1 januari in werking treedt, is in het systeem geïntegreerd. Daardoor voldoen deelnemers aan GMP+ 2006 nieuwe stijl automatisch aan de eisen van de diervoederhygiëneverordening. Verder speelt het nieuwe systeem in op de implementatie van de IFSA-standaard voor de productie van voer-middelen. Deze internationale, gezamenlijke standaard gaat de huidige standaarden binnen GMP+ vervangen. Binnen het certificatieschema wordt vanaf nu ook verwezen naar Europese in plaats van nationale regelgeving.

Spreker Johan den Hartog

woorden vuil gemaakt. Volgens Den Hartog heeft de sector in het verleden dingen laten gebeuren zonder daar snel genoeg iets aan te doen. Met het huidige sectorimago als resultaat. De enige juiste reactie is niet klagen, maar als sector én als individueel bedrijf verantwoordelijkheid nemen voor acties. Dit is gebeurd met de aanscherping van de GMP+-regeling. Daarnaast moeten bedrijven alert en adequaat blijven handelen. Wijzen naar voor- of achterliggende schakels helpt daarbij niet. Het sanctioneren van overtreders en met één mond spreken naar de media wel. Uit onderzoek blijkt namelijk dat duidelijkheid en eerlijkheid het

id nemen"

beeld van de consument positief beïnvloeden.

Positiever praten

Het imago krijgt ook positieve impulsen doordat de sector veel zorg besteedt aan internationale kwaliteitsborging. Het PDV maakt zich wereldwijd hard voor voedselveiligheid en betere afstemming via onder andere de Europese standaard voor de productie van voedermiddelen (IFSA) en de General Food Law. Kwaliteit staat

De sectorbijeenskomst trok veel bezoekers

of valt echter met de zwakste schakel in de keten. Die moeten nu versterkt worden. In de tussentijd mag de diervoedersector best wat meer van zichzelf laten zien aan de consument, aldus PDV-voorzitter Theo Meijer in zijn afsluitende betoog. "En wat positiever over zichzelf praten."

GMP voor teelt voedergewassen

De teelt van diervoedergewassen is gecertificeerd. Sinds 1 juli kunnen GMP+-gecertificeerde bedrijven voedergewassen aankopen die zijn geteeld volgens GMP 11-voorwaarden. Dat kan bij een teler die gecertificeerd is volgens GMP 11 of een die voldoet aan een daaraan gelijkwaardige standaard.

Voor voedergewassen die zijn ingezaaid vóór 1 juli van dit jaar geldt dat ze mogen worden afgenomen van telers met wie een overeenkomst is gesloten. GMP 11 is de GMP+-standaard voor de teelt van voedermiddelen. Vanaf juni 2006 is dit verplicht en is de volledige oogst volledig gecertificeerd (vanaf inkoop zaaizaad/pootgoed). Deze verplichting om uitsluitend van GMP 11-gecertificeerde telers af te nemen, zal dan ook in de IKB/KKM-programma's worden opgenomen.

Aantoonbare borging

De afnemer van de (onbewerkte) voedergewassen moet bij een audit kunnen aantonen dat de ingekochte producten GMP+-waardig zijn. Dit kan door te kopen van een GMP 11-gecertificeerd bedrijf of doordat de afnemer - in samenspraak met de teler - aantoont welke kwaliteitsborging de teler toepast (poortwachtersprincipe). Er moet dan uiteraard een risicobeoordeling van het ingekochte product (bij de teler vanaf inzaai tot en met oogst inclusief eventuele bewerkingen, opslag en/of transport) hebben plaatsgevonden. Bovendien moet er een

adequaat ingangscontroleprogramma zijn. De procedure moet zijn vastgelegd in een overeenkomst met de teler. De teler blijft ook in deze situatie uiteindelijk verantwoordelijk voor de (kwaliteit van de) geleverde producten.

Voor meer informatie en een voorbeeldovereenkomst zie de Vraag & Antwoordlijst Voedermiddelen en Toevoegingsmiddelen (vraag 15) op www.pdv.nl.

Transparantie

Transparantie in de keten levert veel informatie op waar zowel de diervoeder- als de levensmiddelenbranche bij gebaat is. Transparantie blijkt ook noodzakelijk als je ziet wat er de laatste jaren aan crisissen geweest zijn in beide sectoren. De vraag is echter hoe ver we willen gaan als overheidsinstantie en als bedrijfsleven. Het bedrijfsleven heeft toch recht op een stukje 'privacy' en de overheid heeft recht op juiste informatie. Er moet een goed compromis gevonden worden die beide partijen tevreden stelt. Het Productschap Diervoeder heeft hierin een voorbeeld gesteld, waar ik niet ontevreden over ben. Wij als IFF produceren flavors, hoofdzakelijk voor de levensmiddelenindustrie. IFF levert ook een reststroom aan de diervoederindustrie. De website van het PDV is volgens mij een voorbeeld van een goede vorm van transparantie in de keten. Ook IFF staat met naam, adres en risicoanalyse van de reststroom gepubliceerd.

Op een onlangs gehouden symposium over rechten en plichten van toezichthouders en bedrijven werd uitgebreid gediscussieerd over transparantie in de keten. Wat me opviel was dat sprekers van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) en andere deelnemers hier moeilijk over deden. Tijdens het symposium verbaasde ik me erover dat de overheidsinstanties kennelijk gewezen moeten worden op de ervaring die het PDV heeft met transparantie. In plaats daarvan gaf de VWA aan diepgaand onderzoek gedaan te hebben in Denemarken. Er kan toch veel efficiënter omgegaan worden met kennis en ervaring, het wiel hoeft niet elke keer uitgevonden te worden?

De PDV-website verstrekt informatie over producten en bedrijven. Dit is absoluut geen probleem, zolang je er geen 'zwarte lijst' van maakt en als sanctie gebruikt tegen bedrijven, bijvoorbeeld door auditrapporten en afwijkingen te publiceren. Er moet ook rekening worden gehouden met afspraken die met bedrijven gemaakt worden rondom publicaties van niet-relevante zaken. Deze goedbedoelde informatieverstrekkinge indruk kreeg ik niet bij de lezing van het VWA tijdens het symposium. Ik zie steeds het beeld voor me van mensen die zoeken naar de misstappen van de concurrent en de oplaaende concurrentiestrijd tussen de bedrijven door de 'transparantie' op de website van het VWA. Transparantie als doel om informatie te verstrekken is prima. Transparantie als middel om bedrijven te sanctioneren is echter absoluut onacceptabel!

ing. Brenda Kerkdijk
QA-engineer/Food Safety Specialist
IFF (Nederland) B.V.

Gezamenlijke aanpak probleem agrarisch stof

Het Productschap Diervoeder heeft samen met andere productschappen de handen ineengeslagen om blootstelling aan agrarisch stof en schadelijke gevolgen hiervan tegen te gaan. Projectmedewerker Jessika van Leeuwen vertelt hoe zij bedrijven behulpzaam kan zijn.

Namens werkgeversorganisaties en vakbonden bezoekt Jessika van Leeuwen bedrijven die te maken hebben met agrarisch stof. Zij zegt: "Uit onderzoek blijkt dat de blootstelling aan agrarisch stof hoog is binnen de sectoren akkerbouw, tuinbouw en vee, vlees en eieren. Te veel agrarisch stof inademen is schadelijk, omdat er deeltjes van bacteriën of schimmels in zitten. Het komt vrij waar gewerkt wordt met plantaardige gewassen of dieren, tijdens de overslag, verwerking en productie van granen en diervoeders bijvoorbeeld. Maar agrarisch stof zit ook in waternevel van proceswater. Als je te veel of te lang stof of nevels inademt, krijg je klachten aan de luchtwegen. Die beginnen schijnbaar onschuldig met niezen en hoesten, maar kunnen overgaan in ernstiger klachten zoals bronchitis, benauwdheid en zelfs astma."

Praktische oplossingen

Klachten voorkomen door de blootstelling aan agrarisch stof te verminderen, is wat het project beoogt. Zo komt er een checklist waarmee bedrijven eenvoudig knelpunten in kaart kunnen brengen. De checklist biedt praktische oplossingen voor stofbeheersing. Daarbij bezoekt Van Leeuwen bedrijven waar de blootstelling hoog is, om het nemen van verbetermaatregelen te

stimuleren. "Iedere verbetering is een stap in de goede richting. Het gaat vaak om praktische oplossingen, zoals stof opzuigen in plaats van wegblazen, afzuiginstallaties plaatsen en door taakrotatie zorgen dat niet steeds dezelfde werknemer in het stof staat." Zij benadrukt dat werkgevers en werknemers samen verantwoordelijk zijn voor het beperken van gezondheidsrisico's. "Werkgevers zijn verantwoordelijk voor de gezondheid van hun medewerkers en moeten daarvoor maatregelen nemen. Werknemers

Safe Feed Safe Food

Het Productschap Diervoeder faciliteert met de GMP+-regeling een HACCP-waardige kwaliteitsborging van diervoeder in de keten van grondstof tot en met transport en veehouderij. Onafhankelijke instellingen voeren de controle en certificatie uit.

hebben de verantwoordelijkheid om gezondheidsmaatregelen ook op te volgen of deze aan te kaarten bij hun werkgever. We willen mensen bewust maken, maar uiteindelijk moeten zij zélf iets doen aan de risico's van agrarisch stof."

Mail voor meer informatie of een vrijblijvend adviesgesprek over stofbeheersing binnen uw bedrijf: arbeid@hpa.agro.nl.

Jessika van Leeuwen (l) op bedrijfsbezoek

PDV erkent VKL-loonwerkerseisen

Telers van voedergewassen die loonwerkers inschakelen met een certificaat Voedselkwaliteit Loonwerk (VKL), voldoen hiermee sinds 1 juli aan de loonwerkerseisen van de GMP+-standaard teelt voedermiddelen. Dit zijn het Productschap Diervoeder en VKL-eigenaar Stichting Pro aCt overeengekomen. Telers besteden werkzaamheden vaak uit aan loonwerkers. Die kunnen geen GMP-certificaat halen, maar wel een VKL-certificaat, waarin eisen zijn opgenomen voor bemesting, gewasbescherming, het gebruik van goed onderhouden en schone machines en hoe te handelen bij calamiteiten.

Minder administratie

Dankzij de GMP+-acceptatie zijn telers met VKL-gecertificeerde loonwerkers ervan verzekerd dat voedergewassen goed en veilig worden geteeld. De acceptatie betekent ook minder administratieve lasten voor de teler, omdat hij alleen maar hoeft aan te tonen dat hij werkt met een VKL-gecertificeerde loonwerkers. Dit kan hij doen door een kopie van het VKL-certificaat in de administratie te bewaren of door de VKL-gecertificeerde loonwerker te vermelden op de website www.vkl.nl. Op deze site staat ook meer informatie over het VKL-certificaat.

Feedback is een uitgave van het Productschap Diervoeder voor ondernemingen en organisaties in de keten van feed tot food.

Redactie: Productschap Diervoeder, PRLT communicatie

Vormgeving: Vincent Schepman

Fotografie: Jeroen Bouman, Frans Davids, IFF, Carolien Tiernego, Hans Sas

Druk: Joh. Enschedé Amsterdam

ISSN: 1572-5243

Wenst u Feedback niet langer te ontvangen? Stuur dan een berichtje naar PDV, Antwoordnummer 205, 2501 VK Den Haag (postzegel niet nodig) of naar onderstaand e-mailadres.

Productschap Diervoeder

Postbus 29739

2502 LS Den Haag

T +31(0)70 370 85 03

F +31(0)70 370 82 90

E pdv@hpa.agro.nl

www.pdv.nl